

پرسش و پاسخ‌های کارگروه مالیاتی

پرسش ۱

اگر شرکتی دارای پروانه بهره‌برداری باشد، لیکن به دلیل آماده نبودن کارخانه، محصولات پیش‌بینی شده در پروانه بهره‌برداری، توسط سایر شرکت‌های تولیدی (به‌صورت کارمزدی) انجام شود، آیا می‌تواند از معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۳۲ استفاده نماید؟

پاسخ ۱:

معافیت پیش‌بینی شده طبق ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم، به شرکت‌های تولیدی که از طرف وزارتخانه‌های ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری صادر شده است، تعلق می‌گیرد. در صورتی که تولید محصولات پیش‌بینی شده در پروانه، توسط سایر شرکت‌های تولیدکننده (به‌صورت کارمزدی) صورت گرفته باشد، شرکت نمی‌تواند از معافیت مقرر در ماده فوق‌الذکر استفاده کند.

پرسش ۲

آیا تخفیفات جنسی که تولیدکنندگان دارو از طریق شرکت‌های پخش در اختیار داروخانه‌ها قرار می‌دهند، از مصادیق هزینه‌های بازاریابی موضوع بند ۸ ماده ۱۴۸ قانون مالیات‌های مستقیم است؟

پاسخ ۲ :

اعطای تخفیف تجاری توسط بنگاه‌های اقتصادی با هدف جذب مشتری و کسب سهم بیشتر از بازار در رقابت با سایر رقبای حاضر در بازار، ممکن است به شیوه‌های مختلف اعمال شود که نمونه‌هایی از آن به شرح زیر است:

- اعطای تخفیف از طریق درج در هر فاکتور فروش.
- اعطای تخفیف با توجه به جمع مبلغ فروش به هر مشتری در طول یک دوره (ماهانه، سه ماهه یا سالانه) که معمولاً برای نمایندگان فروش با اعمال درصد‌های افزایشی متناسب با سطوح مختلف فروش در پایان هر دوره محاسبه و از طریق ارسال اعلامیه بستانکار به حساب بستانکار مشتری منظور می‌شود.
- اعطای تخفیف از طریق تحویل کالای مجانی.
- سایر شیوه‌های مشابه.

تخفیفات ذکر شده، ماهیتاً تعدیل نرخ فروش است و هزینه تلقی نمی‌شود و نحوه اعطا و اعمال حساب و زمان تعلق آن تأثیری در ماهیت آن ندارد. لذا اضافه نمودن آن به درآمد مؤدی صحیح نیست.

پرسش ۳ (خرداد ۱۳۹۰)

نحوه برخورد و نحوه محاسبه مالیات عملکرد شرکت‌های پیمانکار فعال در زمینه ساخت واحدهای مسکونی طرح‌های مسکن مهر که متقاضیان نهایی صرفاً مالک اعیانی‌های احدائی بوده و زمین‌های این طرح‌ها به صورت اجاره‌های ۹۹ ساله و یا از طریق تعاونی‌های مسکن خریداری شده است، به چه صورتی است؟

پاسخ ۳ :

با توجه به اطلاعات ارائه شده، شرکت‌های سازنده پیمانکار هستند، لذا محاسبه درآمد مشمول مالیات آنها در چارچوب ماده ۱۰۵ قانون مالیات‌های مستقیم باید صورت گیرد.

پرسش ۴ (شهریور ۱۳۹۱)

آیا سود مربوط به فروش دارایی ثابت در سال‌های قبل که در سال جاری و در نتیجه اقاله برگشت گردیده است، به عنوان تعدیل درآمد مشمول مالیات سال جاری قابل احتساب می‌باشد؟

پاسخ ۴:

سود فروش دارایی‌های اقاله شده (به استثنای املاک)، مانند برگشت از فروش تلقی شده و از درآمد مشمول مالیات سالی که قرارداد اقاله شده است، قابل برگشت می‌باشد. اقاله فروش املاک مشمول حکم خاص خود (ماده ۶۷ قانون مالیات‌های مستقیم) می‌باشد.

پرسش ۵ (مرداد ۱۳۹۲)

آیا کمک‌های پرداختی توسط شهرداری‌ها به سازمان‌های تابعه (فاقد شخصیت حقوقی)، مشمول مالیات بر ارزش افزوده است؟

پاسخ ۵:

نظر به اینکه سازمان‌های مورد نظر فاقد شخصیت حقوقی مستقل بوده و واحدی از شهرداری محسوب می‌شوند، لذا پرداخت‌های مزبور عملاً نقل و انتقال داخلی است و مشمول مالیات بر ارزش افزوده نمی‌باشد.

پرسش ۶ (شهریور ۱۳۹۲)

آیا امکان تهاتر مالیات عملکرد با مالیات‌های تکلیفی وجود دارد؟

پاسخ ۶:

در ماده ۱۵۹ قانون مالیات‌های مستقیم، استرداد مازاد مالیات پرداختی از هر منبع پیش‌بینی شده است. نظر به اینکه مالیات عملکرد و تکلیفی مربوط به منابع مختلف می‌باشد، لذا تهاتر آن با یکدیگر در قانون پیش‌بینی نشده است.

پرسش ۷ (شهریور ۱۳۹۲)

آیا عدم احتساب ذخایر، از مصادیق رد دفاتر قانونی است؟

پاسخ ۷:

عدم احتساب ذخیره‌های مورد نیاز از جمله ذخیره مزایای پایان خدمت، ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول، ذخیره هزینه تسهیلات مالی دریافتی و... از مصادیق رد دفاتر محسوب نمی‌گردد.

پرسش ۸ (اسفند ۱۳۹۳)

آیا فعالیت اشخاص خارجی دارای مجوز از مراجع ذی‌صلاح در مناطق آزاد، از مالیات بر درآمد موضوع قانون مالیات‌های مستقیم معاف است؟

پاسخ ۸:

از آنجا که معافیت مالیاتی مندرج در ماده ۱۳ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی مصوب سال ۱۳۷۲ برای کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی پیش‌بینی شده است، لذا فعالیت اشخاص خارجی دارای مجوز از مراجع ذی‌صلاح، در مناطق آزاد تجاری نیز از مالیات بر درآمد موضوع قانون مالیات‌های مستقیم معاف است.

پرسش ۹ (اسفند ۱۳۹۳)

آیا درج مشخصات اشخاص خارجی که با اخذ مجوز از مراجع ذی‌صلاح، در مناطق آزاد تجاری فعالیت می‌کنند، در فهرست معاملات فصلی ارسالی به سازمان امور مالیاتی ضروری است؟

پاسخ ۹:

با توجه به پیش‌بینی صدور کارت اقتصادی (شامل شماره اقتصادی) برای اشخاص حقیقی و حقوقی در ماده ۱۶۹ و مکرر قانون مالیات‌های مستقیم و دستورالعمل مربوط، امکان تخصیص شماره اقتصادی برای اشخاص خارجی دارای اقامت و فعالیت اقتصادی در ایران وجود دارد. بنابراین ضروری است مشخصات اشخاص خارجی موصوف که پیمانکار اشخاص ایرانی می‌باشند، در فهرست معاملات فصلی درج و به سازمان امور مالیاتی ارسال شود.

پرسش ۱۰ (اسفند ۱۳۹۳)

آیا مبادلات کالا و خدمات فی‌مابین اشخاص و فعالان اقتصادی مقیم در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، در داخل محدوده مناطق یاد شده، مشمول مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده است؟

پاسخ ۱۰ :

طبق مفاد بند (۱) بخشنامه شماره ۵۴۴۰۹ مورخ ۱۳۸۸/۰۵/۲۶ سازمان امور مالیاتی، مبادلات کالا و خدمات فی‌مابین اشخاص و فعالان اقتصادی مقیم در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، در داخل محدوده مناطق یاد شده، مشمول مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده نمی‌باشد.

پرسش ۱۱ (آذر ۱۳۹۴)

شرایط بخشودگی جرایم مالیاتی موضوع ماده ۲۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده چیست؟

پاسخ ۱۱ :

چنانچه اظهارنامه دوره مالیاتی موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده را در مهلت مقرر در بخشنامه سازمان امور مالیاتی ذی‌ربط تسلیم و به صورت کتبی درخواست بخشودگی جرمه عدم تسلیم به‌موقع اظهارنامه دوره مالیاتی را نموده باشد، جرمه مذکور قابل مطالبه نخواهد بود.

پرسش ۱۲ (آذر ۱۳۹۴)

آیا موضوع بررسی و حل‌وفصل اختلاف بین مؤدی و سازمان امور مالیاتی در خصوص جرایم مالیاتی، در هیأت حل اختلاف مالیاتی قابل طرح و بررسی است؟

پاسخ ۱۲ :

از آنجا که موضوع بررسی حل و فصل اختلاف بین مؤدی و سازمان امور مالیاتی در خصوص جرایم مالیاتی، در قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۸۰ و اصلاحات بعدی آن پیش‌بینی نشده است، لذا موضوع جرایم قابل طرح در هیأت حل اختلاف مالیاتی نیست.

پرسش ۱۳ (مرداد ۱۳۹۵)

آیا ثبت حسابداری زیان ناشی از تسعیر ارز وام‌های ارزی در دفاتر حسابداری شرکت، مطابق آیین‌نامه تحریر دفاتر قانونی است؟

پاسخ ۱۳ :

ثبت زیان ناشی از تسعیر وام‌های ارزی در دفاتر شرکت، با آیین‌نامه تحریر دفاتر قانونی مغایرتی ندارد.

پرسش ۱۴ (اردیبهشت ۱۳۹۶)

آیا مبنای محاسبه مالیات بر ارزش‌افزوده در صورت وضعیت‌های پیمانکار، مبلغ خالص صورت وضعیت می‌باشد یا مبلغ ناخالص صورت وضعیت؟

پاسخ ۱۴ :

مأخذ محاسبه مالیات بر ارزش‌افزوده، مبلغ ناخالص صورت وضعیت صادره توسط پیمانکار می‌باشد و مفاد ماده ۹ قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، بایستی مورد توجه قرار گیرد.

پرسش ۱۵ (تیر ۱۳۹۶)

چنانچه حسابدار رسمی، صرفاً عهده‌دار انجام حسابرسی صورت‌های مالی واحد تجاری باشد، آیا مکلف به پاسخ‌گویی به سازمان امور مالیاتی (موضوع ماده ۲۳۰ ق.م.م) می‌باشد؟

پاسخ ۱۵ :

به موجب مفاد ماده ۲۳۰ قانون مالیات‌های مستقیم، در مواردی که مدارک و اسناد حاکی از تحصیل درآمد نزد اشخاص ثالث موجود باشد، اشخاص ثالث مکلفند با مراجعه و مطالبه ادارات امور مالیاتی، دفاتر و همچنین اصل یا رونوشت اسناد مربوط و هرگونه اطلاعات مربوط به درآمد مؤدی از قبیل فاکتور و صورت وضعیت که به مقتضای معاملاتی نظیر فروش کالا و خدمات به اشخاص ثالث که منشأ درآمد برای مؤدی است، ارائه نمایند، لذا، از آنجایی که حسابدار رسمی وظیفه حسابرسی و بازرسی قانونی را عهده‌دار بوده و ماهیت فعالیت وی موجب تحصیل درآمد برای مؤدی نیست، در زمره اشخاص ثالث موضوع این ماده تلقی نمی‌شود.

پرسش ۱۶ (آذر ۱۳۹۷ - فنی و استانداردها)

آیا تقبل زیان شرکت توسط سهامداران، مشمول مالیات می‌شود؟

پاسخ ۱۶ :

تقبل زیان انباشته توسط سهامداران، از محل مطالبات سهامداران و یا آورده نقدی یا غیرنقدی آنان، امکان‌پذیر است. همچنین بر اساس رأی شماره ۳۴۸ مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۲۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، درآمد ناشی از تقبل زیان شرکت توسط سهامداران، مشمول مالیات نمی‌باشد.

پرسش ۱۷ (اردیبهشت ۱۳۹۸)

شرکتی که در گذشته بر اساس قانون بودجه اقدام به تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت خود نموده و از معافیت مالیاتی منظور شده در قانون مزبور استفاده کرده است، چنانچه در سال جاری نیز بر اساس استاندارد حسابداری شماره (۱۱) با عنوان "دارایی‌های ثابت مشهود" و بدون توجه به لزوم رعایت دوره تناوب موضوع بند (۳۳) استاندارد مزبور، اقدام به ارزیابی مجدد دارایی‌های تجدید ارزیابی شده قبلی خود نموده است، آیا از معافیت مالیاتی موضوع تبصره (۱) ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب تیرماه ۱۳۹۴ برخوردار است یا خیر؟

پاسخ ۱۷ :

نظر به اینکه رعایت دوره تناوب تجدید ارزیابی موضوع بند (۳۳) استاندارد حسابداری شماره (۱۱) با عنوان دارایی‌های ثابت در خصوص تجدید ارزیابی‌های صورت گرفته بر اساس قوانین (بودجه یا قوانین دیگر) موضوعیت ندارد و طبق نظر اعلام شده توسط کارگروه فنی و استانداردها نیز الزامی به تجدید ارزیابی دارایی‌های تجدید ارزیابی شده بر اساس قوانین مذکور، مطابق دوره تناوب ارائه شده در بند (۳۳) استاندارد فوق‌الذکر نمی‌باشد، لذا در صورتی که شرکت در سال جاری بر اساس استانداردهای حسابداری و با رعایت کامل مفاد آیین‌نامه اجرایی (مصوب ۱۳۹۵/۰۱/۱۵ هیأت وزیران) و تبصره (۱) ماده (۱۴۹) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم مصوب تیرماه ۱۳۹۴، به‌ویژه ماده (۱۰)

آیین‌نامه مزبور، اقدام به تجدید ارزیابی مجدد دارایی‌های تجدید ارزیابی شده قبلی (بر اساس قانون بودجه یا قوانین دیگر) نماید، افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی سال جاری مشمول پرداخت مالیات نخواهد بود.

پرسش ۱۸ (مرداد ۱۳۹۸)

آیا درآمد کارمزد نقل و انتقال وجوه مربوط به معاملات شرکت‌های ایرانی با یک شرکت خارجی، مشمول مالیات مواد ۱۰۷ و ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم است؟

پاسخ ۱۸ :

شرکت ایرانی به‌عنوان واسطه وجه معاملات بین شرکت خارجی و شرکت‌های ایرانی عمل می‌کند و صرفاً نسبت به کارمزدی که از این بابت کسب می‌نماید، مشمول مالیات می‌باشد. لذا مشمول مفاد ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم نیست و شرکت خارجی نیز معاملاتی که مشمول ماده ۱۰۷ قانون مزبور باشد، انجام نداده است. ضمناً رعایت قوانین و مقررات مرتبط از جمله قوانین مبارزه با پولشویی، ضوابط بانک مرکزی، مقررات گمرکی و سازمان امور مالیاتی کشور نیز الزامی است.

پرسش ۱۹ (مرداد ۱۳۹۸)

آیا تلقی مطالبات سهامداران شرکت ناشی از سود سهام آنان، به‌عنوان آورده نقدی سهامداران، در انطباق با مفاد ماده ۱۳۸ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم توجیه‌پذیر و استفاده از مزایای مالیاتی آن، امکان‌پذیر است؟

پاسخ ۱۹ :

با توجه به تصریح ارائه شده در متن ماده ۱۳۸ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم در خصوص "آورده نقدی"، مطالبات سهامداران ناشی از سود سهام آنان، از مصادیق آورده نقدی مندرج در ماده مذکور نمی‌باشد.

پرسش ۲۰ (آبان ۱۳۹۸)

آیا حق عضویت اعضای مجامع حرفه‌ای، مشمول ارسال فهرست معاملات فصلی موضوع تبصره ۳ ماده ۱۶۹ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم (مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱)، توسط مجامع مزبور می‌باشد.

پاسخ ۲۰ :

به موجب ماده ۱۳ آیین‌نامه اجرایی تبصره (۳) ماده ۱۶۹ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم (مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱) به شماره ۲۰۰/۳۹۴۹/۴۶۳۷۸ مورخ ۱۳۹۵/۳/۱۸ مصوب وزیر امور اقتصادی و دارایی (ابلاغی طی بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۵/۲۲ مورخ ۱۳۹۵/۳/۳۱ سازمان امور مالیاتی)، حق عضویت اعضای مجامع حرفه‌ای، مشمول ارسال فهرست معاملات فصلی موضوع تبصره (۳) ماده ۱۶۹ یاد شده نمی‌باشند. همچنین با عنایت به مفاد ماده (۸) آیین‌نامه مزبور، اشخاص حقوقی موضوع قانون مکلفند برای فروش کالا و عرضه خدمات خود، صورتحساب صادر نمایند، با توجه به موارد فوق، مجامع حرفه‌ای در ارتباط با حق عضویت دریافتی از اعضای خود، مشمول احکام مقرر در مواد ۱۶۹ و ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ در خصوص صدور صورتحساب و ارسال فهرست معاملات فصلی نمی‌باشند.